

**Ceny Ministerstva vnitra za kvalitu a inovaci ve veřejné správě
ročník 2012**

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA Z ŘEŠENÍ

☒ **bronzového stupně ceny**

☐ **stříbrného stupně ceny**

☐ **inovace**

(zatrhněte cenu, o jakou soutěžíte)

1. Název řešení:

Zavedení systému environmentálního řízení a získání certifikátu dle normy ČSN EN ISO 14001:2005.

2. Autor zprávy:

Jméno: Ing. Dušan Wirland

Funkce: Kancelář tajemníka, manažer kvality (pro systém řízení kvality dle ISO 9001)

Organizace: Magistrát města Plzně

Telefon: 37803 2221

E-mail: wirlandd@plzen.eu

3. Organizace, kde bylo řešení aplikováno:

Magistrát města Plzně

nám. Republiky 1

306 32 Plzeň

4. Popis řešení

Základním záměrem normy ISO 14001 a tím i projektu je podpora ochrany životního prostředí a prevence znečišťování. Magistrát města Plzně klade důraz na dodržování legislativních požadavků týkajících se jednotlivých složek životního prostředí (voda, vzduch, půda, odpady, atd.). Základem environmentálního řízení je identifikace všech možných environmentálních aspektů, které mají vliv na životní prostředí.

4.1 Podstata řešení:

Řešení spočívalo v realizaci následujících kroků:

A) Zavedení systému environmentálního řízení (dále jen EMS) na Magistrátu města Plzně (dále jen MMP) a to jak v oblasti výkonu státní správy, tak i v oblasti výkonu samosprávy. Rozsah zavedeného EMS MMP pokrývá všechny požadavky normy s výjimkou kapitoly 7.3 Návrh a vývoj a je zaveden ve všech objektech (budovách) ve správě odboru vnitřní správy MMP.

B) Získání certifikátu shody s požadavky normy ČSN EN ISO 14001:2005 (dále jen normy) – certifikát udělil certifikační orgán CSQ-CERT s platností od 27. února 2012.

4.2 Důvod a cíle řešení (včetně doložení jejich měřitelnosti):

Hlavním cílem projektu „Zavedení systému environmentálního řízení a získání certifikátu dle normy ČSN EN ISO 14001:2005“ bylo vhodné doplnění stávajícího systému řízení (systému řízení kvality) o implementace požadavků normy a tím nasměrování MMP k vyšší kvalitě plnění požadavků v environmentální oblasti.

Dílní cíle projektu vycházely z harmonogramu projektu, jeho etap:

- analýza systému,
- dokumentování systému,
- školení zaměstnanců, vedení, projektového týmu,
- implementace požadavků normy – zejména zpracování přehledu environmentálních aspektů,
- interní audity EMS,
- podání přihlášky certifikaci,
- certifikační audit 1. a 2. stupně,
- získání certifikátu.

Doložením měřitelnosti z plnění těchto etap je zejména certifikát MMP získaný dle normy a dále závěrečné zprávy z auditů interních i externích, zprávy z přezkoumání, záznamy ze školení apod.

4.3 Implementace řešení:

Vedení MMP pro zefektivnění a zkvalitnění výkonu veřejné správy již v roce 2008 schválilo záměr certifikovat systém řízení MMP podle normy ČSN EN ISO 9001. Tímto krokem bylo „usnadněno“ zavádění dalších systémů kompatibilních s touto normou. V případě tohoto projektu i systému EMS¹. Usnadnění spočívalo zejména v již nastaveném systému pro práci s interní dokumentací, základních pravidel interních auditů, stanovování cílů a realizaci přezkoumání systému vedením.

Projekt zavedení EMS vycházel z poznatků a závěrů analýzy (externě zpracované) a zejména z požadavků normy. Během implementace byly aplikovány požadavky stanovené v kapitolách normy s výjimkou kapitoly 7.3 Návrh a vývoj, který byl s ohledem na vykonávanou činnost MMP ze systému řízení vyloučen.

Tajemníkem MMP byl jmenován projektový tým skládající se ze zástupců kanceláře tajemníka (auditor systému QMS, manažer kvality, správce dokumentace), zástupců odboru vnitřní správy (správci budov, specialisté na požární ochrany, bezpečnost práce, odpady) a zástupce odboru životního prostředí. Projektový tým připravoval program a podklady pro další práci na projektu v rámci celého MMP, organizoval školení, zajišťoval vydávání aktualizované i nové dokumentace, včetně připomínkového a schvalovacího řízení.

Členové projektového týmu byli vyškoleni v problematice požadavků normy a základní legislativě vztahující se k EMS a MMP.

V první etapě vznikl přehled potřebné dokumentace – tzn. dokumentace nově zpracovávané (zejména se jednalo o identifikaci a hodnocení environmentálních aspektů, identifikaci právních a ostatních požadavků EMS, stanovování programů a obecné požadavky k ochraně životního prostředí v rámci MMP) a dokumentace nutné k aktualizaci (doplnění dokumentů o požadavky EMS). Dále byli určeni garanti za aktualizaci nebo vytvoření těchto dokumentů.

Tajemník MMP stanovil a vydal koncepci EMS, která slouží jako nástroj k plnění cílů resp. programů EMS.

Pro ověření funkčnosti a efektivnosti EMS a jako nástroj dalšího zlepšování systému byl aktualizován stávající systém interních auditů kvality QMS o audity EMS.

---

¹ MMP má zavedený i systém bezpečnosti a ochrany zdraví při práci podle normy ČSN OHSAS 18001:2008.

Celý proces zavádění EMS na MMP byl završen závěrečným přezkoumáním účinnosti a efektivnosti EMS, které provedlo vrcholové vedení MMP (tajemník - představitel managementu pro kvalitu, ředitelé úřadů, vedoucí odborů a kanceláří, manažer EMS, vedoucí programu auditování).

Na základě kladného zhodnocení bylo přistoupeno k certifikačnímu auditu. V lednu resp. únoru 2012 proběhl na MMP certifikační audit 1. a 2. stupně, který ověřoval, zda je systém řízení MMP zaveden v souladu s požadavky normy. Audit prováděla na stanovených odborech certifikační orgán CSQ-CERT při Česká společnosti pro jakost. Provedený audit potvrdil skutečnost, že systém řízení MMP je zdokumentovaný, zavedený, nebyly zjištěny žádné neshody. Na základě tohoto posouzení byl MMP vydán certifikát shody systému environmentálního managementu s požadavky normy ČSN EN ISO 14001:2005 (s výjimkou kapitoly 7.3 Návrh a vývoj) pro výkon samostatné působnosti a výkon přenesené působnosti v rámci veřejné správy. Systém EMS pokrývá všechny objekty (budovy) ve správě odboru vnitřní správy MMP.

- **zainteresované strany**

Zainteresovanou stranou jsou především občané města a občané měst a obcí správního obvodu, ale i podnikající fyzické a právnické osoby, návštěvníci úřadu.

Z hlediska vlastní implementace byl do projektu nejvíce zainteresován projektový tým – složení viz níže.

- **odpovědnost za řešení**

Projektový tým odpovědný za zavedení a rozvoj EMS pracuje ve složení:

- představitel managementu EMS (tajemnice MMP),
- manažer kvality, manažer EMS,
- ředitelé vnitřních úřadů, vedoucí odborů/oddělení,
- vedoucí programu auditování,
- interní auditoři EMS,
- správci budov,
- zástupci odboru vnitřní správy (specialista na bezpečnost práce a požární ochranu),
- specialista z odboru životního prostředí (legislativa),
- správce interní řídicí dokumentace.

- **podpora řešení ze strany vedení**

Projekt byl během zavádění podporován vedením MMP (tajemník MMP, ředitelé vnitřních úřadů) i Radou města Plzně.

Tajemník MMP převzal funkci představitele EMS a osobně se zajímal o průběh prací a vytvářel potřebné podmínky pro práci týmu.

Ze strany vedoucích odborů, ředitelů vnitřních úřadů byla poskytnuta podpora jak externímu poradci (v rámci prvotního zavádění systému), tak členům projektového týmu.

- **podpora řešení ze strany zaměstnanců**

Podpora v úvodních fázích projektu spočívala zejména v aktualizaci stávající a tvorbě nové interní řídicí dokumentace vztahující se k EMS.

V další etapě, po zavedení EMS, podpora spočívá v dodržování nastavených standardů vyplývajících z požadavků normy resp. řídicí dokumentace (např. vztahující se k řízení dokumentů a záznamů, komunikaci interní i externí, přezkoumávání EMS vedením, interním auditům atd.).

- **překážky**

- v počátečním období zavádění EMS nedůvěra v jeho přínosy
- obtížné stanovení cílů, programů EMS v rámci některých odborů (státní správa)
- vyšší časové vytížení zaměstnanců při práci na projektu
- rozdíly při implementaci EMS ve veřejné správě oproti jiným subjektům – např.:
  - pojem „environmentální politika“ není vhodné používat z důvodů návaznosti státní správy na politické subjekty, vhodnější je použití pojmu „environmentální koncepce“
  - požadavky definované legislativou rovněž vytváří pocit, že další definování a dokumentování je zbytečné
  - nutno rozlišovat „interní audit“ vyplývající z požadavků normy a „interní audit“ vyplývající z požadavků zákona o finanční kontrole

- **úspěchy**

- specifikace interní dokumentace vztahující se k životnímu prostředí
- kompletnost, doplnění interní dokumentace řízení o dokumenty EMS
- určení garantů, správců dokumentace EMS
- identifikace a řízení environmentálních aspektů
- monitorování legislativních a jiných požadavků v environmentální oblasti
- stanovení externí komunikace se zainteresovanými stranami
- stanovení environmentální koncepce úřadu
- nastavený systém průběžného zlepšování a hodnocení (interní audity EMS a přezkoumání EMS vedením)

5. Výsledky řešení

- **Jaké byly hlavní výsledky (uvést pokud možno kvalitativní i kvantitativní ukazatele)?**

Hlavním výsledkem projektu je implementace požadavků normy do systému řízení MMP. Jako jedno z nezávislých hodnocení (ukazatel úspěšnosti) je třeba uvést provedený certifikační audit, jehož kladným výsledkem je vydání certifikátu MMP pro výkon samostatné působnosti a výkon přenesené působnosti v rámci veřejné správy (viz příloha) či závěrečné zprávy z auditů externích i interních event. zpracovaný registr environmentálních aspektů a registr právních a jiných požadavků.

S environmentálními aspekty MMP dále pracuje, na základě hodnocení se stanovuje, čím je životní prostředí nejvíce zatěžováno a hledají se vhodné přístupy a opatření k postupnému snižování dopadů do životního prostředí.

Projekt tak svým dílem přispěl k modernizaci MMP rozšířením - vhodným doplněním stávajícího systému řízení kvality o environmentální oblast.

Jako další dílčí výsledky projektu lze uvést např.:

- vydanou interní dokumentaci EMS,
- provedená školení k systému managementu EMS,
- zpracované programy a protokoly z interních auditů EMS,
- přezkoumání EMS vedením,
- nastavení pravidel k systému řízení dokumentace, kontinuálního zlepšování, interním auditům, stanovování cílů

- zpracovanou environmentální koncepci kvality,
- stanovené cíle a programy EMS,
- registr environmentálních aspektů,
- registr legislativních a jiných požadavků.

- **Jaké nástroje pro jejich měření jste použili a jak hodnověrné jsou důkazy?**

Měření (ověření požadovaného stavu) provedla nezávislá organizace - certifikační orgán CSQ-CERT při České společnosti pro jakost formou certifikačního auditu v roce 2012.

Hodnověrnost certifikátu je dána i společností, která certifikační audit realizuje resp. vydává certifikát. CSQ-CERT při České společnosti pro jakost je renomovanou společností jak v oblasti poskytování poradenství, školení v oblastech systémů řízení, tak i v oblastech auditů těchto systémů. Důležitým předpokladem hodnověrnosti je zkušenost auditorů certifikačních orgánů v oblasti veřejné správy.

- **Vyskytly se nějaké specifické faktory, které mohly ovlivnit úspěch tohoto řešení?**

Nejpodstatnějším faktorem úspěchu zavedení systému EMS a úspěšné certifikace je dlouhodobá podpora systému ze strany vedení organizace (v rámci MMP jak podpora Rady města, tak podpora tajemníka MMP a všech vedoucích pracovníků - ředitelé úřadů, vedoucí odborů, oddělení).

- **Projevil se nějaký vedlejší negativní či pozitivní účinek?**

- Pozitivní účinek – upřesnění, doplnění struktury stávající interní řídicí dokumentace o dokumenty EMS.

6. Přílohy

CERTIFIKAČNÍ ORGÁN CSQ-CERT
PŘI ČESKÉ SPOLEČNOSTI PRO JAKOST
akreditovaný podle ČSN EN ISO/IEC 17021:2007 Českým institutem
pro akreditaci, o.p.s. a vedený pod registračním číslem 3081
vydává

CERTIFIKÁT
shody systému environmentálního managementu s požadavky
ČSN EN ISO 14001:2005
organizaci
Statutární město Plzeň
Magistrátu města Plzně
nám. Republiky 1, 306 32 Plzeň
IČ: 00075370
Předmět certifikace:
**Výkon samostatné působnosti a výkon přenesené
působnosti v rámci veřejné správy**

Registrační číslo certifikátu: 366/EMS/2012
Datum první certifikace: 27.02.2012
Platnost od: 27.02.2012
Platnost do: 26.02.2015
Vedoucí střediska certifikace systémů managementu a produktů:
Ing. Eliška Michálková

Certifikovaná společnost podléhá dozor certifikačního orgánu CSQ-CERT.
V případě zjištění závažné neshody vůči požadavkům normy
ČSN EN ISO 14001:2005
může být platnost certifikátu pozastavena nebo zrušena
Místo vydání: CSQ-CERT, Novotného lávka 5, 116 68 Praha 1

Datum: 18. 10. 2012

Zpracoval: Ing. Dušan Wirland, kancelář tajemníka MMP

Schválil: Ing. Bc. Dagmar Škubalová, tajemnice Magistrátu města Plzně